

Список використаних джерел:

1. Боляновський А. Українські військові формування в збройних силах Німеччини (1939–1945). Львів, 2003. 686 с.
2. Вронська Т. Феномен «пособництва»: до проблеми кваліфікації співпраці цивільного населення з окупантами у перший період Великої Вітчизняної війни. Сторінки воєнної історії України: Зб. наук. статей / НАН України, Ін-т історії України. Київ. 2008. Вип. 11. С. 88–97.
3. Гончаренко О. Проблеми інституційного визначення терміна колабораціонізму, його видів та ознак у сучасній вітчизняній історіографії. Військово-історичний меридіан. 2009. №5. С.5 – 24.
4. Дерейко І. Колабораціонізм, поняття. Енциклопедія історії України: Т. 4. Київ. 2007. 528 с.
5. Шайкан В. Колабораціонізм в Україні у роки Другої світової війни: причин виникнення, особливості, масштаби. Друга світова війна і доля народів України: матеріали Всеукраїнської наукової конференції. Київ. 2005. С. 44–51.

Купріяненко П.А.

Студентка I курсу Університету

Митної справи та фінансів.

Науковий керівник: Макушев П.В. д.ю.н., професор.

Університету

Митної справи та фінансів.

м. Дніпро, Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ І ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Вступ. Думки про те, що люди володіють своїми правами з'являються на в багатьох культурах стародавніх країн. Історія прав людини нараховує не одне тисячоліття. Утвердження прав і свобод людства пройшло великий шлях, з кожним кроком обмежуючи свавілля влади держав та поширюючи принцип

рівності між один одним. Метою і завданнями дослідження є: а) характеристика праць вчених щодо окремих аспектів розвитку прав людини; б) висловлення позиції автора щодо предмету дослідження; в) висновки і рекомендації.

Основний текст. Ідея того, що права людини не є привілеями наданими владою, а є чимось природнім, властивим кожному, зародились ще в стародавній Греції. Пізніше римські філософи стають послідовниками грецьких, надаючи природності характеру прав і свобод. Однак все ж, ці права не належали всім. Втім, належать ці права чи ні - визначала приналежність людини до певного соціального класу. Якщо людина була громадянином давньогрецького полісу, її статус визначали права, якщо ні – то взагалі не мала жодних прав. Схожі ідеї виникали і на Сході. Наприклад, китайський мислитель Мо-Цзи (V ст. до н.е.) наголошував на тому, що всі люди рівні перед небом, а держава є результатом їх угоди[3].

У Середньовіччі (XII-XIII ст.) у деяких європейських країнах прийняли низку документів, якими закріплювали права і свободи спочатку – для дворянства, згодом – для всіх вільних людей. Перше закріплення ряду ідей щодо прав людини у законодавстві пов'язується з прийнятою у 1215 р. в Англії Великою хартією вольностей, яку підписав король Іоанн Безземельний. Саме ця хартія, вважається першим правовим документом, в якому закладено основи концепції прав людини та створено умови для подальшого утвердження свободи і верховенства права. Її було прийнято під тиском знаті та духовенства, які більше не хотіли миритись зі свавіллям короля.

Таким чином, обмежувалася влада монарха над людиною. Навіть до сьогодні цей документ є одним із чинних конституційних законів.

Наприкінці XII та впродовж XIII століття відомі філософи, такі як – Шарль-Луї Монтеск'є, Вольтер, Жан-Жак Руссо просували ідею природнього походження прав і свобод людини стверджуючи, що вони належать кожній людині від народження. Через незначний термін часу, ідеї просвітників були втілені у життя [1].

У 1689 році в Англії був прийнятий базовий, на нашу думку, документ “Білль про права” – який став юридичною основою конституційної парламентської монархії. Цей документ, як і Велика Хартія Вольностей, містив окремий перелік прав, які згодом назвуть громадянськими та політичними. Він надавав право підданам звертатись з петицією до короля, обмежив розмір судових штрафів, проголошував свободу виборів до парламенту, свободу слова та суджень.

Через століття, перелік окремих прав з “Білля про права” закріпились у Франції та Сполучених Штатах Америки в : Декларації Незалежності Сполучених Штатів Америки 1776 року та Декларація прав людини і громадянина Франції 1789 року. Головним надбанням слід вважати закріплений принцип формальної рівності всіх громадян перед законом, який заклав основу концепції прав людини. У статті 1 Декларації прав людини і громадянина Франції зазначено: «Люди народжуються і залишаються вільними і рівними в правах. Суспільні відмінності можуть базуватись тільки на міркуваннях загального блага» А згодом ці принципи проявились і у Конституціях США та Франції[3].

Після Першої світової війни, завдяки швидкому розвитку промисловості, поглиблення особистих та розвиток соціально-економічних і культурних прав людини, виникають: право на працю, право на відпочинок, право на медичну допомогу та ін. Ці права почали входити до предмета міжнародно-правового регулювання.

Завдяки національно-визвольних рухів країни та загострення глобальних світових проблем після Другої світової війни, відбувається становлення саме тих прав особистості, які не пов’язані з її особистим статусом, а диктуються належністю до будь-якої спільноти, саме прав всього людства. Це право на мир, безпеку та незалежність.

В цей час проблема захисту прав людини вийшла за вузьконаціональні межі і стає об’єктом регулювання міжнародного права. У 1948 р. Організацією Об’єднаних Націй було прийнято Загальну декларацію прав людини - перший документ універсального характеру. Цей документ складають 30 статей, що

містять перелік прав, які належать без винятків кожній людині. Зокрема, на першій сесії Генеральної асамблеї ООН Україна разом із 17 країнами була обрана членом Економічної і соціальної ради ООН, у 1947 році стала членом Економічної комісії для Європи, у 1948-1949 рр. та у 1984-1985 рр. обиралась тимчасовим членом Ради Безпеки ООН[1].

У 1950 році на Європейському континенті виникає Конвенція Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод. Він передбачає, що кожний член цієї організації «обов'язково повинен визнати принципи верховенства права та здійснення прав людини і основних свобод усіма особами, які знаходяться під його юрисдикцією ...»

Щодо України, то на тлі радянських конституцій, а саме Конституції УРСР 1978 року з'являються 2 глави, які регулюють основні принципи громадянства, визначають статус іноземців та осіб без громадянства на території України, встановлювалась рівність прав громадян перед законом, рівність прав чоловіків та жінок.

Проголошення незалежності України в 1991 році дало змогу розширити права та свободи громадян, наповнити їх новим їх новим змістом і значеннями. У Декларації про державний суверенітет України 1990 року, наголошувалось на тому, що до сім'ї цивілізованих країн бажає увійти нова, демократична, правова держава, яка ставить собі за мету забезпечити права, свободи людини і громадянина і зобов'язується суворо дотримуватись загально визначених принципів і норм міжнародного права та міжнародних стандартів у галузі прав і свобод людини.

Також прийняття 1995 року України в члени Ради Європи суттєво вплинуло на подальший розвиток прав і свобод людини і громадянина України. Наша країна приєдналась до великої кількості багатосторонніх європейських конвенцій у галузі прав і свобод людини і взяла на себе конкретні зобов'язання щодо імплементації їх норм у національне законодавство.

Додатковою гарантією захисту прав і свобод людини є також міжнародні механізми до яких долучилась Україна. Важливою подією стала ратифікація

1997 року Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року. З цього моменту громадяни України мають право звертатися до Європейського суду з прав людини щодо захисту своїх порушених прав[4].

На сучасному етапі норми Конституції України є нормами прямої дії і що звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо гарантується на підставі Конституції України.

Висновок. Отже, можна констатувати, що права людини є складним, багатовимірним явищем, які втілюють і вирішують проблеми різних епох, проблема прав людини, незмінно залишаючись політико-правовою, та набувають релігійно-етичного, філософського звучання. Сучасне правове українське суспільство з його системним реформуванням, та інші зарубіжні країни гідно вирішують удосконалення права людини всіх поколінь, з урахуванням вимог сучасності.

Список використаних джерел:

1. Колесникова В. Основні етапи розвитку прав людини//Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 83, II частина, 2009 р ст. 152-155
2. І.С. Загоруй Поняття “Прав людини”: теоретико-правові підходи до розуміння прав людини// Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка №2. - 2016 р.
3. URL: https://citizen.in.ua/photos/topic/f/20190206_151010_rozdil-2-2.pdf
4. URL: <https://ombudsman.gov.ua/ua/page/secretariat/history/genesis/>